

BIG DATA В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

Проривні технології, виникнення яких пов'язують з протіканням четвертої промислової революції (Industry 4.0), починають відігравати все більш відчутну роль в удосконаленні функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку. Цифрова трансформація облікових практик та процедур є невід'ємною складовою діяльності більшості підприємств, які намагаються використовувати сучасні інформаційні системи і технології для підвищення ефективності своєї діяльності.

Однією з причин зміни підходів до організації обліку на підприємствах є використання концепції Big Data, що дозволяє удосконалити роботу бухгалтерської служби, покращити процеси інформаційно-аналітичної підтримки та процеси прийняття рішень на основі використання облікової інформації. Як дозволили встановити наші попередні дослідження, використання Big Data у поєднанні з іншими компонентами Індустрії 4.0 (хмарні обчислення, блокчейн, штучний інтелект, машинне навчання тощо) забезпечує формування нової парадигми організації обліку на підприємстві, окреслення контурів якої є одним із завдань для науковців та потребує проведення поглиблених міждисциплінарних досліджень [2, с. 15].

З іншого боку, цифровізація діяльності підприємств здійснює значний вплив і на дослідження в сфері бухгалтерського обліку, оскільки на сьогодні різними пристроями та системами в світі формується величезна кількість даних, які є об'єктом аналізу. На думку Е. Бхімані це зумовлює вивчення доцільності подальшого застосування традиційного методологічного мислення під час проведення досліджень в сфері обліку, а також передбачає здійснення поступового відходу від проведення опитувань та опису наявних облікових практик та необхідність переходу до аналізу результатів встановлення цифрових налаштувань та методологічного просування [1, с. 9]. Тобто експоненційне зростання обсягів неструктурованих та структурованих даних про діяльність підприємств і організацій відкривають можливості для виокремлення нових напрямів здійснення емпіричних досліджень в сфері управлінського обліку на підприємствах за допомогою використання налаштувань сучасних цифрових інструментів бізнесу. Таким чином, проблематика використання Big Data для удосконалення системи інформаційної підтримки прийняття рішень характеризується значною кількістю практичних та теоретичних аспектів, вивчення яких є одним із найбільш актуальних напрямів досліджень в сфері обліку в умовах цифровізації діяльності підприємств.

Одним із прикладних аспектів даної проблематики є вивчення ролі Big Data в розвитку управлінського обліку на підприємствах, оскільки Big Data дозволяє трансформувати існуючі процедури формування, передачі та представлення облікової інформації для суб'єктів прийняття управлінських рішень, а також процес здійснення управлінського контролю за діяльністю підприємства. Використання Big Data дозволяє більш повно та точно формувати зовнішню відносно підприємства інформацію, яка використовується при реалізації різних методів управлінського обліку (ціни постачальників та конкурентів, відсоток за банківський кредит тощо). Впровадження Big Data також створює передумови для формування управлінської звітності в режимі реального часу, а також забезпечує формування нових підходів до візуалізації облікової інформації та її представлення менеджменту. Розвиток засобів аналізу Big Data зі штучним інтелектом відкриває нові горизонти для формування прогнозної управлінської звітності стратегічного спрямування, яка дозволить розробляти і використовувати сценарні моделі стратегічного управління. Структуризація даних за допомогою Big Data-інструментів дозволяє одержувати прогнозну інформацію нового якісного рівня, яка забезпечує поєднання явних та неявних знань, внаслідок чого має високий рівень релевантності для користувачів, що здійснюють коригування виробничих і операційних стратегій підприємства.

Впровадження концепції Big Data в діяльність підприємств сприяє посиленню ролі суб'єктів контролю в системі їх стратегічного управління, що обґрунтовується використанням ними автоматизованих процесів перетворення та обробки даних та інструментів розширеної аналітики. Можливість суб'єктів здійснення контролю на підприємствах виявляти приховані тенденції та закономірності на основі аналізу Big Data дозволяє їм одержувати більш комплексне бачення проблем та тенденцій їх розвитку, що зумовлює доцільність їх включення до команди менеджерів, які здійснюють розробку нових та коригування існуючих стратегій підприємства.

Разом з тим, використання Big Data в систему управлінського обліку підприємства породжує або актуалізує існування проблеми захисту облікових даних, необхідності додаткового навчання та посилення фахових компетентностей у працівників бухгалтерської служби для роботи з даними, їх перетворенням та аналізом. Зокрема, використання Big Data для удосконалення процесів формування та передачі інформації управлінського обліку буде мати відчутний ефект лише тоді, коли управлінські бухгалтери матимуть високий рівень аналітичних навичок та здібностей щодо інтерпретації перетворених даних, що дозволить їм виявляти та акцентувати увагу менеджменту на тих тенденціях, які мають найбільшу цінність для підприємства і виступають інформаційною передумовою для прийняття якісних рішень.

Список використаних джерел:

1. Bhimani A. (2020). Digital data and management accounting: why we need to rethink research methods. *Journal of Management Control*, 31, 9-23.
2. Легенчук, С.Ф., Денисюк, О. М. (2023). Перспективи та проблеми розвитку обліку в умовах використання Big Data. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, 3(53), 14-20.